

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

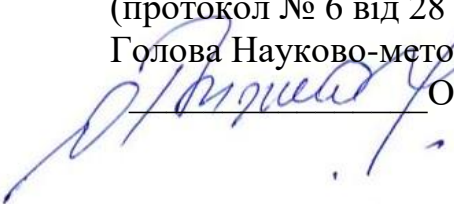
КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою

(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕНЕДЖМЕНТ КОГНІТИВНИХ ПОРУШЕНЬ**

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

спеціальність: 227 Терапія та реабілітація

код дисципліни в каталозі вибіркових навчальних дисциплін: ВД.ФТЕ14

мова навчання: українська

Розробники:

Калінкіна Олександра Денисівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, викладач кафедри терапії та реабілітації, okalinkina@uni-sport.edu.ua

Виноградова Маргарита Сергіївна, викладач кафедри терапії та реабілітації, msvynogradova@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри професор Олена ЛАЗАРОВА

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формулювання теоретичних знань і практичних навичок для проведення менеджменту когнітивних порушень для осіб різних вікових груп та з різними діагнозами. Обсяг дисципліни – 3 кредитів ЄКТС. Основні теми: когнітивна нейробиологія, лімбічна система, вплив когнітивних порушень на активність і заняттєву участь, оцінка когнітивних функцій (рівні Елен) планування та втручання на основі оцінки Елен, функціональна модель в когнітивної реабілітації: компенсаторні і відновні стратегії, основні поняття менеджменту когнітивних порушень. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та залік.

Abstract of the discipline. The discipline is focused on the formulation of theoretical knowledge and practical skill for conducting brush therapy and orthotics for people of different ages and with different diagnoses. The volume of discipline is 3 ECTS credits. Main topics: cognitive neurobiology, limbic system, influence of cognitive disorders on activity and participation, assessment of cognitive functions (Helen levels) planning and intervention based on Helen assessment, functional model in cognitive rehabilitation: compensatory and restorative strategies, basic concepts of cognitive disorders management. The final evaluation is based on the results of current control.

Мета навчальної дисципліни – набуття теоретичних знань та практичних менеджменту когнітивних порушень.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація спеціалізації 227.2. Ерготерапія

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК 02	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 03	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 04	Здатність виявляти та вирішувати проблеми.
ЗК 05	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 06	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК 07	Здатність працювати автономно.
ЗК 08	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності	

СК 01	Здатність визначати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної, духовної сфер, обмеження заняттєвої участі пацієнта відповідно до Міжнародної класифікації
СК 02	Здатність клінічно мислити, планувати терапію, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи доказової практики (Evidence-based practice), аналізувати та інтерпретувати результати, вносити корективи до розробленої програми ерготерапії чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану.
СК 03	Здатність ефективно спілкуватися з пацієнтом/клієнтом, його родиною й опікунами, формувати розуміння власних потреб пацієнта та шукати шляхи їх реалізації, розробляти та впроваджувати домашню програму терапії.
СК 04	Здатність до роботи у реабілітаційній команді та міжособистісної взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності. Спеціалізація 227.2 Ерготерапія	
СКет 01	Здатність застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо заняттєвої активності та заняттєвої участі пацієнта/клієнта, охоплюючи розуміння змісту, мети заняттєвої активності та її впливу на здоров'я і добробут людини, вміння оцінювати, аналізувати, адаптовувати заняттєву активність та застосовувати її у терапевтичний спосіб.
СКет 02	Здатність оцінювати фактори пацієнта/клієнта (функції і структури організму, особистісні цінності, переконання та духовність), фізичне, соціально-економічне та культурне середовище, які впливають на його заняттєву активність у сферах самообслуговування, дозвілля (гри) та продуктивної (навчальної) діяльності.
СКет 03	Здатність визначати доцільність проведення заходів ерготерапії, здійснювати скринінг та клієнтоцентричне оцінювання окремої особи, групи людей, організацій чи популяцій, формулювати та документувати цілі програми ерготерапії або складових індивідуальної програми реабілітації.
СКет 06	Здатність створювати та адаптувати безпечне і доступне середовище життєдіяльності клієнта, змінювати фактори фізичного та соціального середовища з метою збільшення функціональної незалежності клієнта.
СКет 07	Здатність аналізувати результати ерготерапевтичного втручання, коригувати програму, надавати рекомендації стосовно продовження реабілітації та вчасно, професійно і

	конфіденційно заповнювати необхідну документацію стосовно скерування, обстеження, планування та оцінки результатів ерготерапевтичного втручання відповідно до вимог професійного середовища.
СКет 08	Здатність усвідомлювати сфери діяльності та межі професійної компетентності ерготерапевта, обґрунтовувати та пояснювати методи ерготерапевтичних втручань, за потребою скеровувати пацієнта/клієнта до фахівців інших спеціальностей.
СКет 09	Здатність формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом, використовувати методики підвищення мотивації, демонструвати навички культурно-чутливого та ефективного спілкування.
СКет 11	Здатність співпрацювати з різними службами охорони здоров'я, соціальної політики і соціального захисту, пояснювати права осіб з обмеженнями життєдіяльності з метою збільшення заняттєвої участі та інтеграції пацієнта/клієнта у суспільство.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції і	лабораторн і	практичні	семінарсь кі		
Денна	6	0	18	0	66	90

Статус навчальної дисципліни: вибіркова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна анатомія людини», «Фізіологія рухової активності та патологічна фізіологія», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Основи медичних знань», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)»;

та на другому (магістрському) рівні вищої освіти: «Науково-доказова практична діяльність та клінічне мислення у ерготерапії»

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин	
	денна форма навчання	
	усього	у тому числі

		л.	прак.	с. р.
Тема 1. Когнітивна нейробіологія	14	2	2	10
Тема 2. Лімбічна система	14	2	2	10
Тема 3. Вплив когнітивних порушень на активність і заняттєву участь	16	2	2	12
Тема 4. Оцінка когнітивних функцій (рівні Елен) планування та втручання на основі оцінки Елен	16		4	12
Тема 5. Функціональна модель в когнітивної реабілітації: Компенсаторні і відновні стратегії	16		4	12
Тема 6. Основні поняття менеджменту когнітивних порушень	14		4	10
Всього годин:	90	6	18	66

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Когнітивна нейробіологія.

Зв'язок активності головного мозку та інших сторін нервової системи з пізнавальними процесами і поведінкою. Особливу увагу когнітивна нейробіологія приділяє вивченню нейронної основи розумових процесів.

Тема 2. Лімбічна система.

Автономна регуляція. Формування довготривалої пам'яті, а також - обробки і зберігання просторової інформації. Процес формування пам'яті. Регуляція функції внутрішніх органів. Формування мотивацій, емоцій, поведінкових реакцій. Організація короткочасної і довготривалої пам'яті, в тому числі просторової. Формування орієнтовно-дослідницької діяльності (синдром Клувера - Бюсі). Механізм сну.

Тема 3. Вплив когнітивних порушень на активність і заняттєву участь

Труднощі у повсякденному житті з якими стикають особи з когнітивними порушеннями.

Тема 4. Оцінка когнітивних функцій (рівні Елен) планування та втручання на основі оцінки Елен

Принципи оцінки когнітивних функцій (рівні Елен) планування та втручання на основі оцінки Елен. Інтерпретація оцінки когнітивних функцій (рівні Елен).

Тема 5. Функціональна модель в когнітивної реабілітації: Компенсаторні і відновні стратегії

Особливості функціональної моделі в когнітивній реабілітації:
Компенсаторні і відновні стратегії

Тема 6. Основні поняття менеджменту когнітивних порушень

Принципи та особливості менеджменту когнітивних порушень.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Когнітивна нейробіологія	1. Розуміння підходів менеджменту когнітивних порушень на прикладі клінічного випадка.	2
Тема 2. Лімбічна система	2. Стандартизовані та нестандартизовані інструменти оцінки.	2
Тема 3. Вплив когнітивних порушень на активність і заняттєву участь	3. Особливості процесу та мета ерготерапії в процесі менеджменту когнітивних порушень. Розуміння впливу когнітивних порушень на активність і заняттєву участь на прикладі клінічного випадка.	2
Тема 4. Оцінка когнітивних функцій (рівні Елен) планування та втручання на основі оцінки Елен	4. Моделі та основи практики в ерготерапії.	2
	5. Використання компенсаторної рамки практики.	2
Тема 5. Функціональна модель в когнітивної реабілітації: Компенсаторні і відновні стратегії	6. Особливості використання компенсаторної стратегії	2
	7. Особливості використання відновної стратегії	2
	8. Принципи вибору стратегії на прикладі клінічних випадків	2
Тема 6. Основні поняття менеджменту когнітивних порушень	9. Принципи та особливості менеджменту когнітивних порушень	2
Всього годин:		18

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Когнітивна нейробиологія	1. Структура мозку та психічна діяльність	4
	2. Механізм когнітивних порушень	2
	3. Структура нервової системи	2
	4. Історія виникнення когнітивної нейробиології	2
Тема 2. Лімбічна система	5. Обстеження на основі науково-доказової практики.	4
	6. Стандартизовані та нестандартизовані інструменти оцінки.	4
	7. Принципи постановки цілей в ерготерапії.	2
Тема 3. Вплив когнітивних порушень на активність і заняттєву участь	8. Поняття «активність» та «заняттєва участь»	6
	9. Особливості впливу когнітивних порушень.	6
Тема 4. Оцінка когнітивних функцій (рівні Елен) планування та втручання на основі оцінки Елен	10. Передумови оцінки Пройти онлайн-курс «Neurology Assessment for Rehabilitation Professionals Programme» Physiopedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/neurology-assessment-for-rehabilitation-professionals-programme-course/	4
	11. Методи відновлення	4
	12. Шляхи компенсації	4
Тема 5. Функціональна модель в когнітивної реабілітації: Компенсаторні і відновні стратегії	13. Історія когнітивної реабілітації	6
	14. Закордонний досвід когнітивної реабілітації	6

Тема 6. Основні поняття менеджменту когнітивних порушень	15. Принципи та особливості менеджменту когнітивних порушень. Пройти онлайн-курс «Parkinsons Treatment Planning Case Study» Physiopedia Plus. Посилання на курс: https://members.physio-pedia.com/parkinsons-treatment-planning-case-study-course/	10
Всього годин:		66

Очікувані результати навчання з дисципліни: формулювання теоретичних знань і практичних навичок проведення менеджменту когнітивних порушень для осіб різних вікових груп та з різними діагнозами, завдяки:

знанням: інструментів оцінки когнітивних порушень, принципів та стратегій когнітивної реабілітації осіб різних вікових груп, особливостей побудови процесу когнітивної реабілітації в клієнтоцентричній практиці, який ґрунтується на використанні науково-доказової бази;

умінням: дотримуватися науково-доказової практики в когнітивній реабілітації, використовувати стандартизовані та нестандартизовані інструменти оцінки когнітивних порушень, планувати, реалізовувати та коригувати процес когнітивної реабілітації.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація спеціалізація 227.2 Ерготерапія

Шифр	Програмні результати навчання
ПРет 01	Застосовувати у практичній діяльності доказову базу стосовно зв'язку між пацієнтом/клієнтом в цілому, його заняттєвою активністю, середовищем життєдіяльності та їх впливу на здоров'я і благополуччя людини.
ПРет 02	Застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо використання заняттєвої активності як основного терапевтичного інструменту ерготерапії у рамках біопсихосоціального підходу в реабілітації
ПРет 03	Визначати доцільність проведення заходів ерготерапії та здійснювати клієнтоцентричне обстеження окремої особи, групи людей, організацій чи популяцій.
ПРет 04	Оцінювати, розвивати та відновлювати функції і структури організму, які впливають на заняттєву участь пацієнта/клієнта у сферах продуктивної діяльності, дозволяти та самообслуговування.
ПРет 05	Формулювати та документувати цілі і результати програми

	ерготерапії або складових індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань.
ПРет 06	Розробляти, проводити та коригувати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації на основі аналізу результатів ерготерапевтичного обстеження та/або втручання у співпраці з пацієнтом/клієнтом та надавати рекомендації стосовно продовження реабілітації.
ПРет 08	Формувати та підтримувати терапевтичні стосунки з пацієнтом/клієнтом та його родиною та іншими причетними сторонами.
ПРет 09	Усвідомлювати та дотримуватися етичних аспектів професійної діяльності ерготерапевта.
ПРет 10	Ефективно співпрацювати з усіма членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди та іншими фахівцями сфер охорони здоров'я, освіти та соціальної політики, залучених до надання послуг пацієнтам/клієнтам.
ПРет 13	Володіти уміннями та навичками, необхідними для захисту інтересів окремих пацієнтів/клієнтів, груп або популяцій з метою їх максимально можливої заняттєвої участі у житті.
ПРет 14	Впроваджувати нові інноваційні та креативні ідей та підходів у професійній діяльності.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100 як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати студент за тему:

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Розуміння підходів менеджменту когнітивних порушень на прикладі клінічного випадка.	Кейси.	8
2. Стандартизовані та нестандартизовані інструменти оцінки.	Кейси. Сертифікат проходження курсу «Neurology»	3 5

	Assessment for Rehabilitation Professionals Programme».	
3. Особливості процесу та мета ерготерапії в процесі менеджменту когнітивних порушень. Розуміння впливу когнітивних порушень на активність і заняттєву участь на прикладі клінічного випадка.	Кейси. Підготовка наочного матеріалу	4 4
4. Моделі та основи практики в ерготерапії.	Підготовка наочного матеріалу	4
5. Використання компенсаторної рамки практики.	Кейси.	9
6. Особливості використання компенсаторної стратегії	Кейси. Тестування.	4 4
7. Особливості використання відновної стратегії	Кейси. Тестування.	4 4
8. Принципи вибору стратегії на прикладі клінічних випадків	Підготовка наочного матеріалу. Сертифікат проходження курсу «Parkinsons Treatment Planning Case Study» Physiophedia Plus.	4 5
9. Принципи та особливості менеджменту когнітивних порушень	Робота над завданням в парах	9
Залік		25
Всього балів		75

Лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Заліки проводяться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:***Основна література:***

1. Coppard BM, Lohman H. Introduction to Orthotics: A Clinical Reasoning and Problem-Solving Approach, 5th Edition. Mosby, 2019. 488 p.
2. Duncan ES. Skills and Processes in Occupational Therapy: Foundations for Practice in Occupational Therapy, 6th Edition. Elsevier Health Sciences, 2021. 320 p.
3. Fernández-Blázquez MA, Avila-Villanueva M, Maestu F, et al. Specific features of subjective cognitive decline predict faster conversion to mild cognitive impairment. J Alzheimers Dis, 52(1): 272–281, 2016.
4. Beck A, Freeman A, Davis D. Cognitive Therapy for Personality Disorders, 3rd Edition. Guilford Press, New York, 2021. 324 p.
5. Graham P. Cognitive Behaviour Therapy for Children and Families, 3rd Edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 416 p.
6. Kendall P. Child and Adolescent Therapy: Cognitive-Behavioral Procedures, 4th Edition. The Guilford Press, New York, 2017. 515 p.
7. Beck J. Cognitive Therapy: Basics and Beyond, 3rd Edition. The Guilford Press, New York, 2020. 412 p.

Додаткова література:

1. Ward J. The Student's Guide to Cognitive Neuroscience, 4th Edition. Routledge, New York, 2019. 576 p.
2. Kolb B, Whishaw IQ. Fundamentals of Human Neuropsychology, 7th Edition. Worth Publishers, New York, 2015. 912 p.
3. Ellis AW, Young AW. Human Cognitive Neuropsychology: A Textbook with Readings, 2nd Edition. Psychology Press, 2019. 704 p.
4. Andrewes D. Neuropsychology: From Theory to Practice, 2nd Edition. Routledge, New York, 2016. 624 p.
5. Cicerone KD, Langenbahn DM, Braden C, Malec JF, Kalmar K, Fraas M, et al. Evidence-Based Cognitive Rehabilitation: Updated Review of the Literature from 2009 through 2014. Arch Phys Med Rehabil, 2019. 1824–1835 p.

Електронні ресурси:

1. <https://www.aota.org/>
2. <https://www.acrm.org/>
3. <https://www.journalofcognitiverehabilitation.com/>
4. <https://www.learner.org/series/discovering-psychology/cognitive-neuroscience/>
5. <https://ocw.mit.edu/courses/9-10-cognitive-neuroscience-spring-2006/>
6. <https://www.gocognitive.net/>

